

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างเยาวชนให้เป็นคนดี มีสติปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ การมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือ ศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้เป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีมีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลกยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมมีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 5)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ การดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคมการปรับตัวตามสภาพแวดล้อมการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเข้าใจถึงพัฒนาการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลาตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทนอดกลั้น ยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม ให้แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเองและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 1)

ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจเป็นสาระสำคัญต่อ วิชาเศรษฐศาสตร์ ที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ต้องศึกษาให้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เพื่อรู้ถึงเหตุและ

ผลซึ่งจะทำให้เราสามารถพยากรณ์เหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ รวมทั้งยังเป็นการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์และสังคมได้ในการตัดสินใจเลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด มาใช้ในการบริหารอย่างมีคุณภาพสูงสุด อีกทั้งยังช่วยให้นักเรียนเข้าใจถึงการพึ่งพาทางเศรษฐกิจ การแข่งขัน และการประสานประโยชน์ทางเศรษฐกิจไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของอุปสงค์ อุปทาน ราคาคุณภาพ และตลาด รวมทั้งประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยช่วยให้สามารถเลือกซื้อหรือใช้ และบริโภคสินค้าที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด รู้จักใช้ รู้จักออม และการที่นักเรียนจะมีความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจได้ดีนั้นควรมีการสอนที่มีความเหมาะสม มาช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจมากขึ้น เช่น การสอนแบบร่วมมือที่จะช่วยให้นักเรียนรวมกลุ่มทำงาน ช่วยกันศึกษาค้นคว้า และแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักเรียนขึ้นเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ และความเข้าใจให้แก่เรียนมากยิ่งขึ้น

สรุปความสำคัญของเศรษฐศาสตร์ว่าเป็นศาสตร์ที่ใช้อธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ทางเศรษฐกิจโดยเน้นศึกษาวิธีการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่มวลมนุษย์ถ้าเราลองตั้งปัญหาขึ้นถามตัวเองว่าทำอะไรคนเราจะร้ายมีความอยู่ดีกินดีทำไมคนเราจึงจะต้องมีการแลกเปลี่ยนสินค้าบริการทำไมราคาสินค้าจึงราคาถูกแพงไม่เท่ากันทำไมคนเราจึงจะต้องมีการเลือกและตัดสินใจทำไมรัฐบาลจึงมีนโยบายเรียกเก็บภาษีจากประชาชนทั้งที่ทำไมทำให้รายได้ของประชาชนต่ำลงปัญหาเหล่านี้ล้วนเป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจทั้งสิ้นและศาสตร์ที่ใช้อธิบายเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจได้เป็นเลิศก็คือวิชาเศรษฐศาสตร์นั่นเอง

จากการศึกษาภาพการเรียนการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรมในโรงเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมหาวิทยาลัยนวมินทราชูติ นักเรียนยังไม่ให้ความสำคัญกับวิชาเศรษฐศาสตร์โดยวัดจากผลการเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำมีการสอนแบบดั้งเดิม ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอน โดยเน้นครูเป็นศูนย์กลาง เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบรรยาย ไม่เน้นกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนมีบทบาทในการเรียนไม่เท่ากัน ไม่มีการกระตุ้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ขาดการช่วยเหลือกันในกิจกรรมการเรียนรู้ และโรงเรียนขาดครูที่มีความรู้ทางเศรษฐศาสตร์อย่างแท้จริง การสอนก็เป็นไปตามที่กล่าวไว้ในตำรามุ่งการท่องจำมากกว่าการคิดวิเคราะห์และปฏิบัติ อาจทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย ไม่ค่อยเกิดการพัฒนาด้านเจตคติและทักษะพิสัย เป็นการสอนที่เน้นครูหรือผู้สอนเป็นศูนย์กลาง ความรู้ที่ได้รับจากการฟังเพียงอย่างเดียวอาจลืมง่าย เป็นความทรงจำที่ไม่ถาวร ผู้สอนต้องรู้จักการสร้างบรรยากาศด้วยวาทศิลป์ เพื่อไม่ให้ผู้ฟังสูญเสียความสนใจ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม, 2555, น. 6)

ดังนั้นผู้วิจัยมีความเข้าใจปัญหาการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และได้ตระหนักถึงการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาการเรียนรู้อิงวิชา เศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT จึงได้ศึกษาแนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งมีนักจิตวิทยาในกลุ่มปัญญานิยมเจ้าของทฤษฎีพัฒนาการทางปัญญา คือ การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเพราะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมในและสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความสำคัญที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำวิธีการสอนแบบร่วมมือเทคนิค TGT โดยใช้รูปแบบกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์และรูปแบบกลุ่มเกมแข่งขัน เรียนและทำงานด้วยกันเป็นกลุ่ม โดยมีจุดหมายเดียวกัน ช่วยกันภายในกลุ่ม ผู้ที่เรียนเก่งช่วยเหลือผู้ที่เรียนอ่อนกว่า และต้องยอมรับซึ่งกันและกันเสมอความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม การแข่งขันแบบ TGT ไม่เหมือนกับการแข่งขันทางการเรียนแบบอื่น ที่มักเน้นแต่นักเรียนที่เก่งเท่านั้นจึงมีโอกาสแข่งขัน แต่ใน TGT ทั้งผู้เรียนเก่งและไม่เก่งที่ร่วมทีมต่างต้องแข่งขันและได้รับคำชมเชยในผลสำเร็จเท่าเทียมกัน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ TGT หมายถึง การจัดการเรียนรู้แบบการแข่งขันเป็นทีมที่จัดนักเรียนเป็นกลุ่มย่อยที่คละกันตามความรู้ความสามารถของนักเรียน ทำงานร่วมกันกลุ่มละประมาณ 4-5 คน โดยกำหนดให้สมาชิกของกลุ่มได้แข่งขันกันในเกมที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้แล้ว ทำการทดสอบความรู้โดยใช้เกมการแข่งขันประกอบกิจกรรมการแข่งขันของกลุ่มนักเรียนระหว่างเรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้ความสามารถรายบุคคลและความสามารถของสมาชิกในการค้นหาคำตอบและความรู้ คะแนนที่ได้จากการแข่งขันของสมาชิกแต่ละคน ในลักษณะการแข่งขันตัวต่อตัวกับทีมอื่น นำเอามาบวกเป็นคะแนนรวมของทีม สมาชิกในกลุ่มจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม และกลุ่มที่ได้คะแนนสูงจะได้รับรางวัลตอบแทน แต่คะแนนของกลุ่มจะไม่นำมาเป็นคะแนนวิชาการ คะแนนวิชาการได้จากการทดสอบรายบุคคล (นิตยา เจริญนิเวศนุกุล, 2541, น. 8-10)

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จึงมีความสนใจในการสร้าง และศึกษาแผน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมหาวิชานุกูล จังหวัดมหาสารคาม โดยหวังว่าผลการศึกษารั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้นอันจะเกิดประโยชน์สูงสุดให้กับผู้เรียนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ที่มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2)

1.2.2 เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ วิชาเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT

1.2.3 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 80

1.2.4 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียน โดยการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนที่เรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม มี 2 ห้องเรียนคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 32 คน และ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 จำนวน 25 คน

1.4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวนนักเรียน 32 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

1.4.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.4.2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT

1.4.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2) ความพึงพอใจ

1.4.3 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เนื้อหาตามหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2551 ศึกษา
โรงเรียนมหาวชิราวุธ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งแยกหน่วยการเรียนรู้ย่อยได้
7 เรื่อง ดังนี้

1. นโยบายการเงินในการพัฒนาเศรษฐกิจ
2. นโยบายการคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจ
3. บทบาทนโยบายการเงินและการคลังของรัฐบาลในการพัฒนาเศรษฐกิจ
  - 3.1 การจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
  - 3.2 การกระจายรายได้ให้เกิดความเป็นธรรม
  - 3.3 การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
  - 3.4 การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ
4. การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ
5. เงินระหว่างประเทศ
6. การเปิดเสรีทางเศรษฐกิจไทยในยุคโลกาภิวัตน์
7. องค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่สำคัญในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก

1.4.4 สถานที่และระยะเวลาการวิจัย

โรงเรียนมหาวชิราวุธ ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT หมายถึง เป็นเทคนิครูปแบบหนึ่งในการสอนแบบร่วมมือและมีลักษณะของกิจกรรมคล้าย STAD แต่เพิ่มเกมและการแข่งขันเข้ามาด้วย เหมาะสำหรับการเรียนการสอนในจุดประสงค์ที่มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียวองค์ประกอบ 3 ขั้นตอนของ TGT คือ

1.5.1.1 การนำเข้าสู่บทเรียน เป็นกิจกรรมเมื่อเริ่มต้นการสอน มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้เข้าใจความหมายของบทเรียนชัดเจนยิ่งขึ้น รู้ว่าต่อไปจะเรียนเรื่องอะไร และสามารถนำเอาความรู้และเทคนิคที่มีอยู่เดิมมาสัมพันธ์กับบทเรียนที่เรียน การนำเข้าสู่บทเรียนอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยทำให้วัตถุประสงค์ของการเรียนนั้น ๆ

1.5.1.2 การสอน เป็นการนำเสนอความคิดรวบยอดใหม่หรือบทเรียนใหม่ อาจเป็นการสอนตรงหรือจัดในรูปแบบของการอภิปราย หรือกลุ่มศึกษา

1.5.1.3 การจัดทีม เป็นขั้นตอนการจัดกลุ่ม หรือจัดทีมของนักเรียน โดยจัดให้คะแนนทั้งเพศ และความสามารถและทีมจะต้องช่วยกันและกัน ในการเตรียมความพร้อมและความเข้มแข็งให้สมาชิกทุกคน

1.5.1.4 การแข่งขัน การแข่งขันมักจัดในช่วงท้ายสัปดาห์หรือท้ายบทเรียน ซึ่งจะใช้คำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนมาในข้อ 1 และผ่านการเตรียมความพร้อมของทีมมาแล้วการจัดโต๊ะแข่งขันจะมีหลายโต๊ะแต่ละโต๊ะจะมีตัวแทนของกลุ่ม/ทีมแต่ละทีมมาร่วมแข่งขัน ทุกโต๊ะการแข่งขันควรเริ่มดำเนิน

1.5.1.5 การสรุปบทเรียนเป็นการนำคะแนนการแข่งขันแต่ละคนมารวมเป็นคะแนนของกลุ่ม แจ้งผลการแข่งขันโดยให้ตัวแทนที่ออกไปแข่งขันมานำเสนอต่อสมาชิก พร้อมกับกล่าวชมกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด

1.5.2 ประสิทธิภาพ 80/80 หมายถึง ดัชนีบ่งชี้คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT วิชาเศรษฐศาสตร์

1.5.2.1 80 แรก หรือ E₁ หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทุกคนทำได้ จากคะแนนการทดสอบระหว่างเรียน จากการทดสอบของนักเรียนและการสังเกตพฤติกรรมทางการเรียน (คะแนนทดสอบ 20 คะแนน คะแนนการสังเกตพฤติกรรมทางการเรียน 12 คะแนน) ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

1.5.2.2 80 หลัง หรือ E_2 หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

1.5.3 ดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index : E.I) หมายถึง ค่าแสดงความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังจากทีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้เรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT

1.5.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนด้านความรู้ความสามารถตามจุดประสงค์ในบทเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียน โดยการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.5.5 ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมเชิงบวก ความรู้สึกพอใจ ชอบใจ ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้เรียนในวิชาเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT วัดความพึงพอใจโดยใช้แบบประเมินเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

1.6 ประโยชน์ที่จะได้รับ

1.6.1 นักเรียนมีทักษะกระบวนการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT และมีความพึงพอใจต่อการเรียน วิชาเศรษฐศาสตร์ ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาเศรษฐศาสตร์สูงขึ้น

1.6.2 ครูสามารถนำการจัดการการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อไป

1.6.3 โรงเรียนสามารถนำไปเป็นแนวทางในการวางแผน บริหารจัดการด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้